

Nr 121.

Godkänd av första kammaren den 18 maj 1915.
Godkänd av andra kammaren den 18 maj 1915.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition med förslag till förordning om be-
hörighet att utöva läkarkonsten.*

(Särskilda utskottets nr 1 utlåtande nr 1.)

Till Konungen.

Genom en den 26 februari 1915 dagtecknad proposition, nr 85, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden, inhämtat riksdagens yttrande över ett i propositionen intaget förslag till förordning om behörighet att utöva läkarkonsten.

I skrivelse den 11 maj 1907 anhöll riksdagen, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, om och i vad mån läkare måtte såsom straffpåföljd eller av annan orsak kunna för längre eller kortare tid frantagas rätten att utöva läkarverksamhet samt därefter till riksdagen inkomma med det förslag, vartill denna utredning kunde föranleda.

I skrivelsen framhöll riksdagen, att det syntes uppenbart, att även hos oss något måste göras för att verksammare motverka fel och försummelser vid utövande av läkarens yrke. Huruvida man för uppnående av ett sådant syfte borde genom detaljerade bestämmelser i strafflagen och genom

hot om sträng bestraffning söka förekomma tjänstefel eller sådant brott, vartill just läkarens yrke särskilt kunde giva anledning, eller om man hellre, vare sig uteslutande eller i samband med förenämnda straffmetod, borde genom en bestämmelse om behörighetens frändömande såsom straffpåföljd söka avskära möjligheterna, åtminstone i vissa fall, för en brottslig läkare att upprepa sin förseelse, därom ansåge sig riksdagen icke kunna göra något uttalande.

I den inom riksdagen väckta motion, varav berörda skrivelse föranleddes, hade tillika yrkats, att utredning måtte verkställas om de villkor och bestämmelser, som samhället till vissa sina medlemmars skydd borde stadga med avseende på medicinsk verksamhet, utövad av personer, vilka icke vore läkare.

I denna del anförde det andra kammarens tillfälliga utskott, som behandlade såväl förut nämnda fråga som omförmälda motion, att frågan härom vore av mycket svår och ömtålig natur. Att lämpligen karaktärisera begreppet kvacksalveri, rörande vilket lagstiftningen vore och alltid måste vara obestämd, vore nämligen icke ringa svårighet underkastat. Klart vore till en början, att icke varje handling, företagen för att rädda en människas liv eller för att bota en kroppsskada eller i avsikt att hindra ett mänskligt lidande kunde vara brottslig och alltså förbjuden. Gränsen måste sökas, där en sådan handling icke längre sammanföle med det biträde, var och en vore pliktig att lämna en i nöd stadd människa, eller där den vore av så obetydlig beskaffenhet, att någon skada till liv eller hälsa därav omöjlig kunde uppstå. Ty endast då en handling överskred denna gräns, kunde den vara av sådan beskaffenhet, att de skäl, på vilka den vore förbjuden, hade tillämpning på densamma. Men svårigheten låge just i att så bestämt angiva denna gräns, att den handling, som överskred densamma, även må hava den karaktär, som erfordrades för att den skulle kunna betecknas såsom straffbar.

Ur rättslig synpunkt kunde det visserligen vara fördelaktigt, att, såsom motionären avsett, få den otidsenliga kvacksalveriförordningen av år 1688 upphävd och ersatt med en bestämmelse, som bättre motsvarade tidens krav och som på ett lämpligare sätt reglerade den sjukvårdsverksamhet, som för närvarande i stor skala utövades av personer, vilka icke vore skickade för sådan verksamhet, utan endast ockrade på lättrogenheten och vidskepelsen. Men då det torde vara omöjligt att få denna bestämmelse så avfattad, att den icke komme att drabba även den lekmanverksamhet, som med obestridlig framgång utövades, särskilt på orter, där läkare saknades, och som därför måste anses icke

blott tillåtlig, utan till och med lofvärd, kunde utskottet icke för sin del finna en lagstiftning, riktad mot kvacksalveriet i allmänhet, tillräddig. Andra kammaren hade också på dessa grunder så nyligen som 1895 och 1896 avslagit en av enskild motionär inom första kammaren gjord hemställan om skrivelse till Eders Kungl. Maj:t angående utfärdande bland annat av nya föreskrifter rörande utövande av läkarverksamhet för att genom sådana föreskrifter stävja kvacksalveriet inom landet.

På dessa grunder avstyrkte utskottet denna del av ifrågavarande motion; och blev denna utskottets hemställan av vederbörande kammare bifallen.

Det förslag, som innefattas i nu ifrågavarande proposition, avser dels att reglera den i riksdagens omförmälda skrivelse angivna angelägenhet, dels ock att i samband därmed skydda mot sådan obehörig läkarverksamhet, som i allmänt och enskilt intresse icke bör vara tillåten. Ur bägge synpunkterna har det blivit nödvändigt att närmare angiva, i vilka fall behörig läkarverksamhet skall anses föreligga.

Vad angår förslaget i dess förra del — »om mistning av behörigheten att utöva läkarkonsten» — upptager detsamma den i omförmälda riksdagsskrivelse antydda utväg att anknyta den ifrågavarande påföljden till fall, då vissa brott från läkarens sida föreligga mot den allmänna lagen, av domstol konstaterade. I sådan händelse har det överlåtits åt administrativ myndighet, medicinalstyrelsen, att pröva, om »läkaren finnes hava genom vad han sålunda låtit komma sig till last visat sig ovärdig det förtroende, en läkare bör äga, eller oförmögen att nöjaktigt utöva sin konst». Därest så befinnes vara fallet, har medicinalstyrelsen att för viss tid eller för alltid återkalla hans legitimation. Härutöver ålägger förslaget medicinalstyrelsen att, när läkare drabbas av sinnessjukdom och han av sådan anledning blivit urståndsatt att nöjaktigt utöva läkarkonsten, återkalla hans legitimation.

Skäl skulle väl kunna anföras för att efter mönster exempelvis av strafflagens 22 kap., 3 och 4 §§ (vid fråga om försäljning av förfälskade livs- eller läkemedel) m. fl. lagrum göra det till en sak för domstolen att i samband med ådömande av straff för viss förbrytelse jämväl upptaga och avgöra frågan om mistning av vederbörandes »näringsrätt». Å andra sidan kunde ifrågasättas en allmän utvidgning av den medicinalstyrelsen, i egenskap av tillsyningsmyndighet över läkare, tillkommande disciplinära befogenhet, vilken för närvarande enligt den för styrelsen gällande instruktion är inskränkt till att, då underlydande beträdas »med fel eller försummelse i sin befattning eller visar an-

märkningsvärd okunnighet om de behörigen utfärdade föreskrifter, vilka honom åligga att iakttaga eller tillämpa», härför tilldela honom »föreställning och varning». En skärpning i allmänhet i någon form av styrelsens myndighet i nämnda avseende eller beredande eljest av möjlighet för ett effektivare övervakande i antydd riktning skulle kunna anses erforderligt med hänsyn till det stora antal enskilt praktiserande läkare, vilka, då de icke äro ämbets- eller tjänstemän, ej kunna för fel eller försummelse i sitt yrke tilltalas eller dömas såsom sådana. Vad åter »tjänsteläkarna» angår, har förslaget, samtidigt som det måst erkänna de allmänna domstolarnas rätt och plikt att enligt allmän lag beivra t. ex. »vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet» i deras tjänst, överlåtit åt medicinalstyrelsen att därefter i sin ordning och från sin synpunkt upptaga frågan om samma läkares mistning av legitimation i anledning av samma vårdslöshet, försummelse etc.

Likasom emellertid förslaget i valet mellan olika utvägar, domstol eller administrativ myndighet, kan anses gå en medelväg, med särskiljande därvid mellan å ena sidan domstols dom i anledning av visst begånget brott och prövningen av frågan om den fortsatta behörigheten såsom enskilt praktiserande läkare å den andra, kan det samtidigt anses innebära en garanti mot för långt gående restriktioner i den inslagna riktningen och måste ur sådan synpunkt, samt i betraktande av den framhållna förutsättning, medicinalstyrelsen bör förväntas äga för ett sakkunnigt bedömande av dessa förhållanden, anses vara av fördel. Då med den ståndpunkt, förslaget i förevarande del intagit, också torde uppnås det med riksdagens omförmälda skrivelse avsedda syftet att till allmänhetens skydd kunna, om det verkligen erfordras, avstänga läkare från en verksamhet, som måste befaras vara till skada för allmänheten, har riksdagen ansett sig böra ansluta sig till den princip, som vunnit uttryck i förslaget i denna del.

Ärenden av hithörande slag inom medicinalstyrelsen skola enligt gällande instruktion handläggas i närvaro av generaldirektören, chefen för den byrå, till vilken ärendet hör, samt ytterligare minst en byråchef, varvid skall iakttagas, att chefen för kameralbyrån alltid skall vara en av dem; och avgöres ärendet efter omröstning mellan de i beslutet deltagande. Då det vidare skulle tillkomma regeringsrätten eventuellt med stöd av 2 § 16 mom. i lagen om regeringsrätt, att i sista hand avdöma hithörande mål, lär den ytterligare säkerhet vinnas med avseende å målens behandling, som kan erfordras.

Vidkommande det andra ämnet för det kungl. förslaget i fråga, »om läkarverksamhet av obehöriga», avser förslaget att söka å ena sidan effek-

tivare, än som för närvarande kan ske, träffa det osunda kvacksalveriet samt å andra sidan ej lägga hinder i vägen för den av lekman utövade läkarverksamhet, som i vissa trakter av vårt land icke utan framgång bedrivs till gagn för traktens invånare, och vilken i förslaget betecknats såsom övervägande nyttig.

Detta syfte, som även tidigare angivits såsom målet för en ny lagstiftning på detta område, och vilket även riksdagen för sin del finner beaktansvärt, söker förslaget vinna, dels genom vid straffpåföljd meddelat ovillkorligt förbud för lekman att mot ersättning syssla med behandling av vissa mer eller mindre allmänfarliga sjukdomar eller med hypnotisk behandling eller behandling under allmän bedövning, dels ock för övrigt genom en viss lämplig befunnen hänsyn till omfattningen och arten av lekmannens läkarverksamhet. I sist åsyftade vanligare fall är det sålunda endast den yrkesmässiga lekmanverksamheten — den, som sker i avsevärdare omfattning mot ersättning — som träffas av förslagets straffbestämmelser. Men även om sådan verksamhet föreligger, upptager det kungl. förslaget icke något straff i fall, där det utrönes, »att endast lindrigare vanligen förekommande åkommor behandlats och därvid icke föreskrivits medel, som äro farliga för människors liv eller hälsa», och detta oavsett, om skada till liv eller hälsa inträffat eller icke. I fråga åter om övriga åkommor, som icke, på sätt nyss erinrats, äro undantagna behandling av lekman, inträder under den angivna förutsättningen av yrkesmässighet i verksamhetens utövning, straffpåföljd enligt det kungl. förslaget, »där ej utrönes, att de, som varit föremål för behandling, icke därav fått skada till liv eller hälsa». Alltså — å ena sidan vid de lindrigare vanligen förekommande åkommorna en, låt vara sällan inträffande inskränkning, jämfört med den allmänna strafflagens förutsättning för straffbarhet, och å andra sidan i övriga fall, som ej äro särskilt undantagna, ett i förhållande till den allmänna lagstiftningen vidgat område för straffbarhet, vunnet huvudsakligen genom undantag från allmänna regler om bevisning även i dylika fall. De avvikelser från allmänna principer, som förslaget särskilt i sist åsyftade del innebär, bliva desto mer framträdande, som det måste förutsättas, att härvid vanliga regler om sammanträffande av brott skola tillämpas. När åklagaren — förutsatt att överhuvud enligt förslaget någon annan bevisning av honom skulle behöva förebringas än därom, att en lekman yrkesmässigt bedrivit verksamhet såsom läkare — i ett av honom uppmärksammat fall brutit i sin bevisning om att lekmanbehandlingen *vallat* skada i den allmänna lagens mening och straff enligt denna icke kan följa, skulle straffföreskrifterna i förslaget så att säga

taga vid och bliva tillämpade, om ej svaranden kan styrka, att det kausalsammanhang mellan behandling och skada, som åklagaren icke kunnat uppvisa, *icke* förefinnes.

Även riksdagen har funnit lämpligt, att, där ej fråga är om särskilt angivna allmänfarligare sjukdomar eller metoder, straffpåföljd enligt den ifrågavarande lagstiftningen ej inträder, med mindre än att verksamheten bedrives i den omfattning och på det sätt, att den kan betecknas såsom yrkesmässig. Där så ej är fallet, skulle sålunda den allmänna strafflagstiftningen anses vara tillfyllest. Härigenom lämnas sålunda, inom ramen av sistnämnda lagstiftning, fri ej blott den lekmannaverksamhet, som avser endast tillfällig läkarhjälp, utan även den läkarverksamhet, som i en mängd bygder i viss omfattning utövas av personer, vilka huvudsakligen sysselsätta sig med andra göromål, men som av ett eller annat skäl börjat ägna sig åt läkarverksamhet bland de närmast boende i trakter, där avståndet till läkare är stort.

Vidkommande åter den i det kungl. förslaget uppdragna åtskillnaden mellan lindrigare, vanligen förekommande åkommor samt andra dylika, har riksdagen, även frånsatt den antydda innebörden av denna åtskillnad i övrigt enligt förslaget, funnit densamma alltför obestämd för att kunna i praktiska fall tjäna till underlag för bedömande av verksamhetens tillåtlighet eller icke.

Vad som är att anse såsom en lindrigare åkomma, kan vara mycket ovisst, beroende på svårigheten att på tidigare stadium av en sjukdom bestämma dess art. Och vad som är vanligen förekommande, kan bero endast av lokala och därmed sammanhängande förhållanden, som ofta måste avgöras efter mer eller mindre subjektiva synpunkter. Avfattningen av förslaget i detta hänseende har riksdagen funnit ägnad att kunna leda lekmannen in på en verksamhet, som i själva verket vore för honom otillåten.

Riksdagen har av anförda skäl icke kunnat ansluta sig till förslagets ståndpunkt i denna del. I stället har riksdagen ansett, att, utan upprätthållande av sagda åtskillnad, straffhotet bör riktas mot de fall av yrkesmässig läkarverksamhet från lekmannens sida, där behandlingen måste anses hava varit av beskaffenhet att medföra *fara* för den behandlade. Den strängare ställning, som lagstiftningen sålunda generellt skulle komma att intaga gent emot lekmannen än i fråga om den examinerade och särskilt legitimerade läkaren, synes nödig och naturlig med hänsyn till den större risk, för vilken allmänheten av den förres verksamhet utsättes. Den underlägsenhet i utbildning, som hos lekmannen måste

förutsättas, innefattar också en särskild anledning för honom att iakttaga försiktighet i allmänhet i utövningen av läkarverksamhet.

Med hänsyn till beskaffenheten av de bestämmelser, varom här är fråga, särskilt i vad de avse läkarverksamhet av obehöriga, har riksdagen ansett dem böra erhålla lags natur, något, som rörande sistnämnda fråga även förutsatts vid dess tidigare behandling inom riksdagen. Av sambandet mellan förslaget i berörda del och bestämmelserna om mistning av behörigheten såsom läkare, bör vid sådant förhållande enligt riksdagens uppfattning också följa, att en författning i dess helhet i föreliggande ämnen bör antagas såsom lag.

Vad angår de särskilda paragraferna i det av riksdagen antagna förslaget får riksdagen erinra följande.

1 §.

Den av riksdagen antagna ändring i denna paragraf är helt och hållet formell, föranledd av, att förslaget antagits såsom lag.

3 §.

Riksdagen har ej funnit anledning att i fråga om paragrafen göra annat än en formell ändring.

4 §.

Riksdagen har såsom särskild grund för återkallande av legitimation vid sidan av sinnessjukdom upptagit jämväl annan rubbning i själstillståndet, orsakad av missbruk av alkohol, morfin eller dylikt medel. Liknande bestämmelser finnas i dansk lagstiftning. Då det i dessa fall lätteligen kan inträffa, att ansökan om tjänstledighet icke tillräckligt snart kommer till stånd, har riksdagen förutsatt, att sjukdomstillståndet understundom föranleder annan utväg att försätta den sjuke ur tjänstgöring och har av sådan anledning tillagt uttrycket »eller eljest icke uppehåller sin befattning.» Övriga ändringar i paragrafen äro en följd av de nämnda.

5 §.

Beträffande bestämmelserna i första stycket av denna paragraf har riksdagen ansett lämpligt, att i fall, som där åsyftas, domstolens protokoll böra jämte utslaget insändas till medicinalstyrelsen, utan att särskild begäran därom från styrelsens sida skall behöva framställas. Såsom regel torde nämligen kunna sägas, att styrelsen utan att äga till-

gång till protokollen saknar möjlighet att bilda sig något bestämt om-döme i den föreliggande frågan.

Den i paragrafens andra stycke vidtagna ändring är en följd av ändringen i 4 §.

6 §.

Då riksdagen ansett sig böra genom ett uttryckligt stadgande erinra om det sammanträffande av brott, som, såvitt här i fråga, kan komma att föreligga mellan allmänna strafflagen och förslaget, upphöjt till lag, samt sådant sammanträffande kan hänföra sig antingen till § 6 eller § 7 i det kungl. förslaget, har riksdagen fört tillhoppa dessa paragrafer till en.

1 mom. i denna paragraf motsvarar § 6 i förslaget.

Riksdagen har, i enlighet med den mening, som vunnit uttryck i särskilda inom riksdagen väckta motioner, ansett skäligt, att straffet för brott, som här avses, ej göres strängare än i fall, som åsyftas i § 7 första stycket av Eders Kungl. Maj:ts förslag. Därför anser riksdagen, att, så länge läkarens förbjudna verksamhet ej kan rubriceras såsom yrkesmässig, straffet ej bör sättas högre äu till böter till och med ettusen kronor. Först om den erhåller yrkesmässig omfattning, har straffet synts böra kunna höjas till fängelse i högst ett år.

Momentets andra stycke har tillagts för att, i händelse den, som enligt 1 § 4) tillerkänts behörighet att i viss begränsad omfattning utöva läkarkonsten, överträder gränsen för det meddelade tillståndet, uttryckligen angiva, att även han bör vara straffbar enligt detta moment.

2 mom. första stycket motsvarar § 7 första stycket i det kungl. förslaget.

Riksdagen har i enlighet med ett i väckt motion gjort yrkande och på därvid anförda skäl ansett sig böra vid angivande av vissa sjukdomar utbyta lungsot mot tuberkulos samt, såsom redan skett i det av medicinalstyrelsen avgivna förslaget i ämnet, bland sjukdomar, som sålunda enligt meddelade bestämmelser ej i något fall böra få behandlas av lekman, upptaga även kräftsjukdom.

Straffbestämmelserna i detta moment hava av riksdagen bestämts till desamma som i första momentet.

Vidkommande andra stycket av förevarande moment, som motsvarar 7 § andra stycket i det kungl. förslaget, har riksdagen redan härförut sökt angiva sin ståndpunkt.

I detta sammanhang vill emellertid riksdagen framhålla, att den avfattning, som riksdagen givit nu förevarande stycke, visserligen innebär, att straff kan inträda utan att behandling, varom här är fråga, medfört påvisbar skada till liv eller hälsa för den behandlade. De fall torde dock enligt sakens natur kunna förutsättas bli skäligen sällsynta, då anledning verkligen yppas att beivra en behandling, där ingen skada inträffat. I varje händelse fordras därför, såsom angivits, att läkarverksamhet bedrivits yrkesmässigt. Å andra sidan torde i allmänhet genom de antagna bestämmelserna kunna träffas de upprörande fall av bedrivet kvacksalveri, vilka i propositionen närmare omförmäls, och som med det kungl. förslaget huvudsakligen åsyftas att för framtiden förhindra.

I särskilda inom riksdagen väckta motioner har framställts yrkande om förbud för den, som ej är därtill behörig, att tillägga sig titel läkare eller annan titel, som kan vara ägnad att ingiva den uppfattningen, att han är examinerad läkare, varförutom hemställts om tillägg till förevarande paragraf, i syfte att förbjuda »obehörig praktiker» att genom annonsering i offentliga tidningar sprida kännedom om av honom såsom botade uppgivna sjuka eller på förhand bestämda mottagningar.

Även riksdagen finner en lagstiftning önskvärd, varigenom användningen av här åsyftade illojala medel för reklam och geschäft behörigen stävjas. Det har emellertid, såsom redan i propositionen gjorts gällande, befunnits möta svårighet att i detta sammanhang till behandling upptaga en fråga, som måste anses såsom endast ett led i den större på dagordningen stående frågan om illojal konkurrens. Det nära sambandet mellan den allmänna lagstiftningen och tryckfrihetsförordningen i förevarande del gör den antydda svårigheten än mer framträdande. Detta gäller särskilt det ifrågatta förbudet mot vissa annonser, ett ämne, vilket väsentligen faller inom tryckfrihetslagstiftningens ram.

Om *mom. 3* i denna paragraf har riksdagen ovan yttrat sig. Att den här meddelade hänvisningen till allmänna strafflagen anknutits till fall, som i detta sammanhang avses, nämligen att skada inträffat till liv eller hälsa, utesluter naturligtvis icke, att sammanträffande av brott mot denna och mot annan författning kan äga rum även i andra fall.

8 §.

Riksdagen har ansett lämpligt att, förutom sjukgymnast och sjukvårdsbetjäning, här upptaga även tandläkare.

13 §.

Riksdagen har ansett lämpligt att i sitt förslag under särskild paragraf upptaga den ingress, varmed det kungl. förslaget inledes.

På grund av vad sålunda förekommit, har riksdagen, i anledning av ifrågavarande proposition, för sin del antagit följande

Lag**om behörighet att utöva läkarkonsten.**

1 §.

Behörighet att utöva läkarkonsten tillkommer

1) den, som inom riket avlagt medicine licentiatexamen och där-
efter vunnit legitimation som läkare (legitimerad läkare);

2) den, som, utan att vara legitimerad läkare, innehar läkarbefattning, vartill han blivit av *Konungen* utnämnd;

3) den, som, utan att vara legitimerad läkare, är av medicinalstyrelsen förordnad att tjänstgöra såsom vikarie för läkare eller såsom extra läkare eller är av vederbörande myndighet förordnad till läkare vid den militära sjukvården eller är förordnad att vara underläkare eller amanuens vid offentlig klinik eller poliklinik;

4) den, som av *Konungen* erhållit särskild tillåtelse att inom riket utöva läkarkonsten, i den omfattning och under den tid tillåtelsen avser.

2 §.

Ansökan om legitimation, som i 1 § 1) sägs, göres hos medicinalstyrelsen. Styrker sökanden därvid, att han inom riket avlagt medicine licentiatexamen, skall medicinalstyrelsen meddela honom legitimationsbevis, där ej i avseende å sökanden föreligger sådant förhållande, på grund varav vunnit legitimation enligt vad nedan stadgas skall återkallas.

3 §.

Har legitimerad läkare genom utslag, som mot honom äger laga kraft, för brott, som han förövat under utövning av läkarkonsten, dömts till straffarbete eller svårare straff

eller enligt 14 kap. 9, 12, 13, 17 eller 33 §, 15 kap. 9 eller 14 § eller 18 kap. 6 § strafflagen till fängelse

eller, där han innehaft sådan läkarbefattning, att brott i tjänsten bestraffas såsom brott av ämbetsman, i annat fall än nyss sagts för brott, som han förövat under utövning av läkarkonsten, gjort sig förfallen till avsättning från befattningen eller mistning därav på viss tid

eller fällts till ansvar enligt 7 § här nedan,

skall medicinalstyrelsen, såvida läkaren finnes hava genom vad han sålunda låtit komma sig till last visat sig ovärdig det förtroende, en läkare bör äga, eller oförmögen att nöjaktigt utöva sin konst, för viss tid, ej över tio år, eller för alltid återkalla hans legitimation; dock att för läkare, som blivit av *Konungen* eller av medicinalstyrelsen utnämnd till läkarbefattning, legitimationen ej må återkallas, så länge han innehar befattningen, samt att, där dylik läkare dömts till suspension, legitimationen må återkallas allenast för suspensionstiden.

Där läkare, som avses i 1 § 2), blivit dömd till mistning av befattningen på viss tid, vare han under samma tid ej behörig att utöva läkarkonsten.

4 §.

Varder legitimerad läkare på grund av sinnessjukdom *eller annan rubbning i själstillståndet, orsakad av missbruk av alkohol, morfin eller dylikt medel*, ur stånd att nöjaktigt utöva läkarkonsten, skall legitimationen av medicinalstyrelsen ofördröjligen återkallas; dock att, där han innehar läkarbefattning, vartill han blivit utnämnd av *Konungen* eller av medicinalstyrelsen, legitimationen må återkallas allenast för tid, under vilken han *av nämnda anledning* åtnjuter tjänstledighet *eller eljest icke uppehåller sin befattning*. Tillfrisknar han *eller upphör eljest förhållande, som föranlett legitimationens återkallande*, må han ånyo vinna legitimation.

Läkare, som avses i 1 § 2), vare ej behörig att utöva läkarkonsten under tid, då han *av anledning, som i denna paragraf omfattas, icke uppehåller sin befattning*.

5 §.

Har någon, som är behörig att utöva läkarkonsten, dömts till straffarbete eller svårare straff eller enligt 14 kap. 9, 12, 13, 17 eller 33 §, 15 kap. 9 eller 14 § eller 18 kap. 6 § strafflagen till fängelse

eller till ansvar för förseelse, som i 7 § här nedan sägs, eller har innehavare av sådan läkarbefattning, att brott i tjänsten bestraffas såsom brott av ämbetsman, gjort sig förfallen till avsättning från befattningen eller mistning därav på viss tid, skall domstolen till medicinalstyrelsen insända *protokoll och utslag i målet*.

Har någon, som innehar *Konungens* särskilda tillstånd att utöva läkarkonsten, blivit så dömd, som i första stycket sägs, eller har den, som innehar dylikt tillstånd, *av anledning, som i 4 § omförmäles*, blivit ur stånd att nöjaktigt utöva läkarkonsten, skall medicinalstyrelsen, efter att hava erhållit kännedom om förhållandet, ofördröjligen göra anmälan därom hos *Konungen*.

6 §.

1 mom. Om någon, som *enligt 1 §* varit behörig att utöva läkarkonsten, men ej *längre* äger sådan behörighet, mot ersättning utövar läkarkonsten, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. *Sker det yrkesmässigt, må straffet kunna höjas till fängelse i högst ett år.*

Lag samma vare, om någon överskrider honom enligt 1 § 4 mom. meddelad särskild tillåtelse att i viss omfattning utöva läkarkonsten.

2 mom. Om någon, som ej är eller varit *behörig till läkarkonstens utövning*, mot ersättning behandlar venerisk sjukdom, *tuberkulos, kräftsjukdom*, eller sådan smittsam sjukdom, till förekommande av vars införande i eller utbredning inom riket *Konungen* meddelat särskilda föreskrifter, eller företager hypnotisk behandling eller behandling under allmän bedövning, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. *Sker det yrkesmässigt, må straffet kunna höjas till fängelse i högst ett år.*

Utövas eljest läkarkonsten av någon, som ej är eller varit därtill behörig, och sker det yrkesmässigt; då skall, *där behandlingen varit av beskaffenhet att medföra fara till liv eller hälsa för den behandlade*, dömas till böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

3 mom. *Har någon, som gjort sig skyldig till brott, som i 1 eller 2 mom. sägs, därvid vållat annan skada till liv eller hälsa, gulle vad i allmänna strafflagen 4 kap. 1 § är stadgat.*

7 §.

Är någon delaktig i förseelse mot denna *lag*, straffes efter ty i 3 kap. strafflagen för varje fall är stadgat.

8 §.

Verksamhet, som tillkommer *tandläkare*, sjukgymnast eller sjukvårdsbetjäning, anses ej som utövning av läkarkonsten enligt denna *lag*.

9 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse mot denna *lag*, fortsätter samma förseelse, skall, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång åtal emot honom ägt rum och han därav undfått del, fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse; dock att fängelsestraff ej må överstiga ett år.

10 §.

Allmän åklagare åligger att åtala förseelse mot denna *lag*.

11 §.

Böter, som efter denna *lag* ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till fulla gäldandet av böterna, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

12 §.

I beslut, som enligt denna *lag* meddelats av medicinalstyrelsen, må ändring sökas hos *Konungen* inom den tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut; skolande dock, utan hinder av besvär, beslutet lända till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnat.

13 §.

Genom denna lag upphävas de i Kongl. Maj:ts Privilegier för Collegium Medicum den 30 oktober 1688 givna straffbestämmelser för obehörigt utövande av läkarkonsten.

Denna *lag* träder i kraft den 1 januari 1916.

Läkare, som dessförinnan erhållit legitimationsbevis, skall anses som legitimerad läkare enligt denna *lag*.

Stockholm den 18 maj 1915.

Med undersätlig vörndad.
